

Stockholms stads barnombudsmans rapport 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Stockholms stads barnombudsmans rapport 2025, bilaga till utlåtandet, godkänns.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Stockholms stads barnombudsmans rapport 2025 belyser gruppen barn som lever i otrygga boenden. Rapporten fokuserar på barn i strukturell hemlöshet, det vill säga barn som lever i en familj som trots arbetsinkomst inte har råd eller möjlighet att bo tryggt.

I rapporten ger Stockholms stads barnombudsman förslag på hur barnrättsperspektivet i stadens bostadsförsörjningsarbete kan vidareutvecklas.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Stockholms stad ska vara en stad för alla. En demokratisk, jämlik och sammanhållen stad där alla barn kan växa upp med trygghet och med framtidstro i ett hem med trygga bostadsförhållanden.

De senaste årens kostnadskris för hushållen har inneburit högre boendekostnader samt ökade mat- och energipriser och därmed minskat de ekonomiska marginalerna och skapat ytterligare press på familjer med redan ansträngd ekonomi. Samtidigt har arbetslösheten ökat och fler är nu i behov av ekonomiskt bistånd.

Byggbkostnaderna har också påtagligt ökat, och med avsaknad av det statliga investeringsstödet, gjort det svårare att bygga nya bostäder med rimlig hyra. Detta innebär ökad risk för att inte kunna behålla, eller få tillgång till, en bostad som motsvarar familjers behov, inklusive att hamna i otrygga eller tillfälliga boendesituationer.

Vi vet att barn som växer upp i tillfälliga eller osäkra boendeförhållanden oftare får svårare i skolan, sämre hälsa och mindre tillgång till sociala nätverk. Risken att påbörja ett missbruk, utsättas för brott eller dras in i kriminalitet ökar med en otrygg boendesituation.

Jag vill därför rikta ett tack till Stockholms stads barnombudsman för arbetet med årets rapport och för den viktiga analysen av barn som lever i otrygga boendeförhållanden. Rapporten visar på hur bristen på trygga och långsiktiga bostadslösningar påverkar barns livsvillkor.

Stadens beslutsfattande ska utgå från ett tydligt barnperspektiv och barnets bästa ska alltid stå i centrum. Barnen ska ha möjlighet att påverka beslut som rör dem och bjudas in att påverka i de verksamheter som de deltar i eller får stöd av. I Stockholm ska barnens perspektiv tas på allvar och barnrättsperspektivet ha en självklar plats i hela staden. Vi stärker detta arbete genom att ta fram en handlingsplan för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad, där vi sätter fokus på att stärka barns och ungas möjlighet till kunskap och information, välfärd och service samt delaktighet och inflytande.

Jag delar den bild som rapporten ger om att staden och samhället behöver ta ett större och samlat ansvar över bostadsförsörjningen och arbeta långsiktigt och systematiskt för att säkerställa att barn ges en stabil och trygg boendemiljö.

Det rödgröna majoriteten prioriterar insatser som stärker tryggheten i barns boendesituationer. Resultaten märks i staden, där antalet barnfamiljer som befinner sig i osäkra boendeförhållanden år 2025 har minskat med 36 procent sedan år 2023. En anledning till minskningen är en ökning av förmedlade bostäder. Under 2024 förmedlade Bostadsförmedlingen i Stockholm AB 1 592 hyresrätter till personer med kötider mellan 0 och 2 år, vilket skall jämföras med 306 hyresrätter år 2020. Även den checklista för stöd och hjälp till stadigvarande boende som arbetats fram för bostadssökande inom ramen för *Bryt upp – sammanhållet stöd till våldsutsatta* fyller en viktig funktion och kan med fördel användas av alla som möter barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden.

Samtidigt lever 37 procent av stockholmarna i trångboddhet, varför staden behöver fortsätta att stärka allmännyttan, bland annat genom att bygga större lägenheter med fler rum.

Vi vet att tidiga insatser är avgörande för barns framtid. Genom att fortsätta stärka det vräkningsförebyggande arbete och utveckla det förebyggande arbetet inom skola, socialtjänst och samverkande myndigheter kan vi komma in tidigare med insatser.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilaga

Stockholms stads barnombudsman, rapport 2025, dnr KS 2025/1297-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarråden Christofer Fjellner och Andréa Hedin (båda M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Stockholms stads barnombudsman konstaterar i sin senaste rapport att 21 barn i Stockholm påverkades av avhysning under 2024, en ökning med nio barn jämfört med föregående år. Bakom varje siffra finns ett barn som förlorat sitt hem, sin trygghet och ofta sin tillgång till skola, kamrater och fritidsaktiviteter. Vi menar att varje vräkt barn är ett barn för mycket. Ett hem är grunden för alla andra rättigheter - till utbildning, hälsa, trygghet och delaktighet i samhället. När den grunden brister riskerar barnrättsarbetet att bli ineffektivt.

Rapporten lyfter att den statistik som finns över vräkningar endast fångar barn som har ett hem att avhysas ifrån. Många barnfamiljer tvingas flytta innan den formella vräkningen sker, vilket innebär att mörkertalet sannolikt är stort. Barnombudsmannen påpekar att hot om vräkning eller påtvingad avflyttning påverkar barn i lika hög grad som en faktisk avhysning.

I rapporten framkommer även att barnfattigdom och trångboddhet minskat något, men att skillnaderna mellan stadsdelar är stora. Länsstyrelsens rapport för 2025 lyfter att mörkertalen kring barn i hemlöshet i Stockholm sannolikt är stora, vilket tillsammans med stadens rapport ger en oroväckande lägesbild. Trots detta saknas samlad statistik över hur många barn som lever i otrygga boenden eller i strukturell hemlöshet, det vill säga familjer som arbetar men ändå inte har råd att behålla ett tryggt boende, vilket försvårar arbetet med att utforma träffsäkra och effektiva insatser.

Detta visar hur svårt det är att få en tydlig bild av hur många barn som faktiskt drabbas. Bristen på enhetlig statistik gör det lätt att gömma sig bakom olika tolkningar av vad som räknas som vräkning eller hemlöshet. Vi har länge lyft behovet av bättre uppföljning och öppen redovisning av barn som berörs av vräkningar. Endast då kan staden ta fullt ansvar för att förebygga att barnfamiljer hamnar i hemlöshet.

Barnombudsmannen betonar att barns rätt till ett tryggt hem inte får villkoras av föräldrars ekonomi eller sociala situation. I dag saknas en tydlig skyldighetsbärare för att garantera barns rätt till bostad, vilket gör att ansvaret lätt faller mellan stolarna. För oss är det självklart att staden måste ta sitt ansvar. Vräkningsförebyggande arbete ska prioriteras och stärkas, särskilt i de allmännyttiga bostadsbolagen där många av de vräkt barnfamiljerna bor.

Stockholm behöver arbeta mer strukturerat och systematiskt med att följa upp barns situation. Vi delar rapportens slutsats om behovet av samlad statistik som följer barns levnadssituation, där definitioner tydliggörs för att skapa jämförbarhet och transparens. Det är viktigt att statistiken även fångar upp de barn som inte har kontakt med socialtjänsten. Det är en förutsättning för att sätta in rätt stöd, öka jämlikheten i staden och säkerställa att inget barn växer upp utan ett tryggt hem.

Barnrätten gäller för alla, alltid. Stockholm ska vara en stad där inga barn tvingas lämna sitt hem på grund av bristande samordning, otydliga rutiner eller passivitet. För oss är målet tydligt – ett vräkt barn är ett barn för mycket.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 12 november 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M), Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Stockholms stads barnombudsmans rapport 2025 belyser gruppen barn som lever i otrygga boenden. Rapporten fokuserar på barn i strukturell hemlöshet, det vill säga barn som lever i en familj som trots arbetsinkomst inte har råd eller möjlighet att bo tryggt. Barns rätt till en trygg bostad finns tydligt uttryckt i barnkonventionen men i praktiken är det otydligt vem som har skyldighet att säkerställa denna rättighet när en vårdnadshavare inte kan ordna en trygg bostad, framhåller ombudsmannen. Stockholms stad har i sitt ansvar för bostadsförsörjningen i kommunen tillgång till verktyg som kan vidareutvecklas och utnyttjas för att tillgodose denna rätt, enligt ombudsmannen. Rapportens syfte är att skapa större förståelse för hur bostadsförsörjning kan ses utifrån ett barnrättsperspektiv.

I rapporten redogörs för vad det innebär att barn är rättighetsinnehavare samt mål, ambitioner och arbete i staden för barns rättigheter kopplat till bostäder.

Barnombudsmannen redovisar även en nulägesbild över barn i osäkra/otrygga boenden som ett stöd för staden i arbetet med att säkerställa och stärka barnrätten samt nå stadsövergripande mål.

Barnombudsmannen lämnar förslag till möjliga steg framåt genom att barnrätten integreras tydligare i stadens bostadsförsörjningsarbete. Bland annat lyfts vikten av att kunskap om och från barn vidareutvecklas och används som grund för analys och utformande av träffsäkra insatser, samt behovet av ett långsiktigt, sammanhållet och stadsövergripande arbete kring barns rätt till trygg bostad.

Rapportens avslutande del sammanfattar barnombudsmannens arbete 2024–2025 och redogör för arbetssätt och aktiviteter under perioden inom ramen för barnombudsmannens verksamhet.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

I budgeten för Stockholms stad anges riktningen för stadens arbete med att stärka barns rättigheter, och alla nämnder och bolagsstyrelser ska bidra i detta.

Barnkonventionen ska vara en utgångspunkt för alla verksamheter. I Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna är barn en av de prioriterade grupperna vars levnadsvillkor och möjligheter ska stärkas och rättigheter säkerställas.

Barnombudsmannens rapport kommer att utgöra ett stöd i stadens fortsatta arbete med barns rättigheter och för ett bostadsförsörjningsarbete som bidrar till alla barns rätt till en trygg bostad.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner Stockholms stads barnombudsman, rapport 2025.